ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ

ເລກທີ 194 /ນຍ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ. 17-12-2004

ດຳລັດ
ວ່າດ້ວຍ ນາມມະຍົດສິລະປິນລາວ

- ອີງຕາມ ລັດຖະທຳມະນູນແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.
- ອີງຕາມ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ສະບັບເລກທີ 02/ສພຊ, ລົງວັນທີ 6/05/2003.
- ອີງຕາມ ການສະເໜີຂອງລັດຖະມົນຕີວ່າການ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ ສະບັບເລກທີ 417/ຖ.ວ, ລົງວັນທີ 2/7/2004.

ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ອອກດຳລັດ:

ໝວດທີ I
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1: ຈຸດປະສົງ

ດຳລັດສະບັບນີ້ກຳນົດລະບຽບການ, ມາດຕະຖານ, ເງື່ອນໄຂ ແລະ ມາດຕະການຕ່າງໆ ໃນການມອບນາມມະຍົດໃຫ້ແກ່ສິລະປິນລາວ ເພື່ອເປັນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສົ່ງເສີມມໍລະດົກດ້ານວັດທະນະທຳຂອງຊາດ, ແນໃສ່ເພື່ອຈາລຶກຄຸນງາມຄວາມດີ ແລະ ຜົນງານອັນດີເດັ່ນ ຂອງ ສິລະປິນລາວທຸກຂະແໜງ ທີ່ໄດ້ອຸທິດເຫື່ອແຮງ ສະຕິປັນຍາຂອງຕົນ ເຂົ້າໃນການອະນຸລັກ ປົກປັກຮັກສາ, ການປະດິດສ້າງ ແລະ ເປັນບ່ອນອີງ ໃນການປະຕິບັດນະໂຍບາຍອັນຊອບທຳທາງດ້ານວັດຖຸ ແລະ ຈິດໃຈ ແລະ ດ້ານສະຫວັດດີການສັງຄົມຕ່າງໆ; ເພື່ອເຊີດຊູຖານະ ບົດບາດ ຂອງ ສິລະປິນລາວ ໃຫ້ສູງເດັ່ນໃນສັງຄົມລາວ ແລະ ໃນໂລກ.

ມາດຕາ 2: ນິຍາມນັກສິລະປິນ

ນັກສິລະປິນລາວ ແມ່ນຜູ້ທີ່ເຄື່ອນໄຫວ ດ້ານສິລະປະວັດທະນະທຳ ໃນຂະແໜງຕ່າງໆ ທີ່ມີຜົນງານ, ມີປະສົບການຫຼາຍປີ ແລະ ເປັນທີ່ຍອມຮັບຈາກມະຫາຊົນຢ່າງກ້ວາງຂວາງ.

ມາດຕາ 3 : ປະເພດສິລະປະ

ສິລະປະລາວ ລວມມີ 6 ປະເພດ ດັ່ງນີ້ :

1.- **ວັນນະກຳ** : ໝາຍເຖິງການປະດິດຄິດແຕ່ງ, ການໃຊ້ພາສາເວົ້າ ແລະ ພາສາຂຽນເປັນຜະລິດຕະພັນສິລະປະກຳ ລວມມີ :

- ແບບຮ້ອຍແກ້ວ : ໄດ້ແກ່ ນິຍາຍ, ນະວະນິຍາຍ, ຕຳນານ, ພົງສາວະດານປະຫວັດສາດ, ເລື່ອງເລົ່າສືບຕໍ່ກັນມາແບບປາກເປົ່າ, ບົດຄວາມ, ບົດສາລະຄະດີ, ບົດລະຄອນ, ບົດຮູບເງົາ, ເລື່ອງສັ້ນ, ເລື່ອງຍາວ, ບົດປາຖະຄະຖາ ແລະ ອັກສອນຈາລຶກຕ່າງໆ.
- ແບບຮ້ອຍກອງ : ໄດ້ແກ່ການໃຊ້ພາສາທີ່ເປັນກາບກອນ, ກະວີ, ບົດປະພັນເພງ, ຜະຫຍາຍ່ອຍ, ກອນລຳ, ກອນເຊີ້ງ, ໂຄງສານ, ຈ້ອຍຊໍ, ໄອ້ອ່ານ ແລະ ອື່ນໆ.

2.- **ສິລະປະການສະແດງ** : ໝາຍເຖິງສິລະປະການບັນເທີງແບບພື້ນເມືອງ ແລະ ທັນສະໄໝຫຼາຍປະເພດ, ເຊັ່ນ : ດົນຕີມີເຄື່ອງດີດ, ສີ,ຕີ,ເປົ່າ, ຮ້ອງເພງ, ຂັບລຳທ້ອງຖິ່ນ, ຊົນເຜົ່າ, ຟ້ອນສາກົນ, ຟ້ອນພື້ນເມືອງ, ລຳເລື່ອງ, ລະຄອນເວທີ, ລະຄອນຕຸກກະຕາ, ລະຄອນໂທລະພາບ, ການສະແດງຮູບເງົາ, ກາຍະສິນ, ຕະຫຼົກຊວນຫົວ, ຕະຫຼອດເຖິງ ສິລະປະຊາວບ້ານຕ່າງໆ.

3.- **ຈິດຕະກຳສິນ** : ໝາຍເຖິງສີໄມ້ລາຍມື ແລະ ລວດລາຍທີ່ນັກຈິດຕະກອນໄດ້ວາດແຕ້ມລົງໃສ່ ວັດຖຸພັນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ເຈ້ຍ, ແພໄໝ, ຝາພະນັງ ແລະ ອື່ນໆ ດ້ວຍສໍດຳ, ສີນ້ຳ, ສີນ້ຳມັນ, ສີນ້ຳກັງງ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອສ້າງຮູບພາບແບບ (ຮູບເໝືອນ) ຄ້າຍຄືຄວາມຈິງ ຫຼື (ຮູບບໍ່ເໝືອນ) ຕາມແບບຈິນຕະນາການ ແລະ ຄວາມໄຝ່ຝັນຂອງ ນັກຈິດຕະກອນເອງ (ລວມທັງການແຕ້ມແບບໂບຮານ ແລະ ແຕ້ມແບບສະໄໝ).

4.- **ປະຕິມະກຳສິນ** : ໝາຍເຖິງວຽກງານການປັ້ນຫຼໍ່, ຄວັດ, ແກະສະຫຼັກຕ່າງໆ ທັງແບບນູນ ແລະ ແບບຫລຸບ ດ້ວຍວັດຖຸຕ່າງໆ ເຊັ່ນ : ດິນ, ຫີນ, ໄມ້, ຊີເມນ, ໂລຫະຊະນິດຕ່າງໆ ລວມທັງວັດຖຸມີຄ່າອື່ນໆ.

5.- **ສະຖາປະຕິມະກຳສິນ**: ໝາຍເຖິງການອອກແບບໃນການກໍ່ສ້າງ ແລະ ງານສິລະປະຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການອອກແບບກໍ່ສ້າງວັດວາອາຮາມ, ເຄຫາສະຖານ, ທາດ, ອານຸສາວະລີ (ສິລະປະໃນການອອກແບບ ແລະ ການນຳໃຊ້ວັດສະດຸ).

6.- **ສິລະປະຫັດຖະກຳ**: ໝາຍເຖິງງານສີນອັນສວຍສົດງົດງາມ ທີ່ຜະລິດອອກມາດ້ວຍສີມືອັນປານີດ, ເຄື່ອງປະດັບເອ້, ການຕຳປັກຖັກແສ່ວ, ຈັກສານ ແລະ ເຄື່ອງດົນຕີຕ່າງໆ.

ມາດຕາ 4: ສາຂາສິລະປິນ:

ສິລະປິນລາວ ລວມມີ 6 ສາຂາ ດັ່ງນີ້ :

1.- ວັນນະກຳ: ໄດ້ແກ່ ນັກປະພັນ, ນັກກະວີ.

2.- ສິລະປະການສະແດງ : ໄດ້ແກ່ ນັກປະດິດແຕ່ງ, ນັກຄົ້ນຄ້ວາ, ຜູ້ສິດສອນ, ນັກກຳກັບການສະແດງ, ນັກຮ້ອງ, ນັກຟ້ອນ, ນັກດົນຕີ, ໝໍລຳ, ນັກສະແດງລະຄອນ, ຮູບເງົາ, ໂຄສະນາ ແລະ ອື່ນໆ.

3.- ຈິດຕະກຳສິນ: ໄດ້ແກ່ ນັກແຕ້ມປະເພດຕ່າງໆ ເອີ້ນວ່າ: ຈິດຕະກອນ.

4.- ປະຕິມະກຳສິນ: ໄດ້ແກ່ ຊ່າງຄວັດ, ຊ່າງປັ້ນ, ຊ່າງຫຼໍ່, ຊ່າງແກະສະຫຼັກ, ຊ່າງຕີເງິນ, ຕີຄຳ ແລະ ອື່ນໆ.

5.- ສະຖາປະຕິມະກຳ : ໄດ້ແກ່ນັກອອກແບບປະເພດຕ່າງໆ.

6.- ສິລະປະຫັດຖະກຳ: ໄດ້ແກ່ຊ່າງຕຳຫູກ, ຊ່າງຖັກແສ່ວ, ຊ່າງເຮັດເຄື່ອງດິນຕີ, ຊ່າງໄມ້, ຊ່າງຈັກສານ ແລະ ອື່ນໆ.

ໝວດທີ II
ການແບ່ງຂັ້ນນາມມະຍົດສິລະປິນ

ມາດຕາ 5: ນາມມະຍົດສິລະປິນລາວ.

ນາມມະຍົດສິລະປິນລາວ ແບ່ງອອກເປັນສອງຂັ້ນດັ່ງນີ້:

1.- **ສິລະປິນແຫ່ງຊາດ**: ແມ່ນນາມມະຍົດຂັ້ນສູງສຸດຂອງສິລະປິນ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ຊຶ່ງແມ່ນນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເປັນຜູ້ຕົກລົງຕາມການສະເໜີຂອງ ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ.

2.- **ສິລະປິນດີເດັ່ນ**: ແມ່ນນາມມະຍົດຂັ້ນທີສອງ ຂອງສິລະປິນແຫ່ງຊາດ ສປປ ລາວ, ຊຶ່ງແມ່ນລັດຖະມົນຕີວ່າການ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ ເປັນຜູ້ຕົກລົງຕາມການສະເໜີຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ. ຜູ້ໄດ້ຮັບນາມມະຍົດດັ່ງກ່າວ ຕະຫຼອດ 10 ປີ ລຽນຕິດ ຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາເລື່ອນຂັ້ນ ເປັນສິລະປິນແຫ່ງຊາດ.

ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ ເປັນຜູ້ອອກລະບຽບການ ກ່ຽວກັບ ການຄັດເລືອກ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບນາມມະຍົດສິລະປິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ສິລະປິນດີເດັ່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນດຳລັດສະບັບນີ້.

ໝວດທີ III
ເປົ້າໝາຍຜູ້ທີ່ຈະໄດ້ຮັບນາມມະຍົດ

ມາດຕາ 6: ສິລະປິນລາວ ທີ່ຈະໄດ້ຮັບນາມມະຍົດ.

ສິລະປິນລາວ ຜູ້ທີ່ຈະໄດ້ຮັບນາມມະຍົດ ມີດັ່ງນີ້:

1.- ສິລະປິນລາວທຸກຄົນຢູ່ໃນທຸກຍຸກ ທຸກສະໄໝ ທີ່ມີຜົນງານອັນດີເດັ່ນ, ຊຶ່ງໄດ້ສ້າງສັນງານສິລະປະອັນເປັນທີ່ຮັບຮູ້ຂອງສັງຄົມພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ທີ່ໄດ້ອຸທິດສະຕິປັນຍາ ແລະ ເຫື່ອແຮງເຂົ້າໃນການອະນຸລັກຮັກສາ, ເຜີຍແຜ່ເສີມຂະຫຍາຍ ແລະ ປະດິດຄິດສ້າງຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງເຂົ້າໃນວຽກງານສິລະປະວັດທະນະທຳຂະແໜງຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕາ 3 ແລະ 4 ຂອງດຳລັດສະບັບນີ້ ລ້ວນແຕ່ຈະໄດ້ຮັບພິຈາລະນາ ແລະ ຄັດເລືອກຮັບນາມມະຍົດຂັ້ນຕ່າງໆ ຕາມເງື່ອນໄຂ ແລະ ມາດຕະຖານຕົວຈິງ.

2.- ການຄັດເລືອກ ກ່ອນອື່ນໝົດຕ້ອງເລັ່ງໃສ່ເປົ້າໝາຍບຸລະສິດ ເຊັ່ນ: ສິລະປະຜູ້ອາວຸໂສທີ່ມີຜົນງານໂດດເດັ່ນທີ່ສຸດ, ຜູ້ທີ່ໄດ້ເສັຽຊີວິດ ແລະ ອອກບຳນານ, ຜູ້ເປັນສິລະປິນອາຊີບ ແລະ ເຄິ່ງອາຊີບຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ, ຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ

ໝວດທີ IV

ມາດຕະຖານ, ເງື່ອນໄຂຂອງສິລະປິນລາວທີ່ຈະໄດ້ຮັບນາມມະຍົດ

ມາດຕາ 7: ສິລະປິນແຫ່ງຊາດ.

ຜູ້ທີ່ຈະໄດ້ຮັບນາມມະຍົດ ເປັນສິລະປິນແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງມີມາດຕະຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1.- ເປັນຜູ້ທີ່ຈົງຮັກພັກດີຕໍ່ຜົນປະໂຫຍດຂອງປະເທດຊາດ ແລະ ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ, ມີຄຸນສົມບັດ ແລະ ທັດສະນະຫລັກໝັ້ນ, ມີຄວາມອົດທົນໝຽວແໜ້ນສຳເລັດໜ້າທີ່ວິຊາສະເພາະຂອງຕົນ, ມີຄວາມຕື່ນຕົວປະຕິບັດແນວທາງຂອງພັກ ກົດໝາຍຂອງລັດ.

2.- ເປັນຜູ້ທີ່ມີພອນສະຫວັນ, ມີຄວາມສາມາດອັນໂດດເດັ່ນທີ່ສຸດ ໃນການອະນຸລັກຮັກສາເສີມຂະຫຍາຍ ແລະ ປະດິດຄິດສ້າງສິລະປະວັດທະນະທຳ ທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງຊາດ, ມີບົດປະພັນ, ມີຜະລິດຕະພັນ, ບົດຄົ້ນຄ້ວາ, ບົດວິຈານ ແລະ ການສະແດງອັນເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງສັງຄົມລາວ ແລະ ຈາກຕ່າງປະເທດ.

3.- ເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນຢ່າງຕັ້ງໜ້າເຂົ້າໃນຂະບວນການສິລະປະວັດທະນະທຳ ໃນແຕ່ລະໄລຍະສ້າງ ແລະ ນຳພາລຸ້ນຄົນສືບທອດ, ຖ່າຍທອດບົດຮຽນ, ປະສົບການ ແລະ ຊ່ວຍເຫລືອເພື່ອນສະຫາຍ ທີ່ຮ່ວມອາຊີບຢ່າງຈິງໃຈ, ມີນ້ຳໃຈເອື້ອເຟື້ອເພື່ອແຜ່ຕໍ່ພາຍໃນ ແລະ ເພື່ອນມິດໃນໂລກ.

4.- ເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຂະບວນການວຽກງານສິລະປະວັດທະນະທຳ ແລະປະກອບວິຊາອາຊີບຂອງຕົນເປັນເວລາ 15 ປີຂຶ້ນໄປ.

ມາດຕາ 8: ສິລະປິນດີເດັ່ນ.

ຜູ້ທີ່ຈະໄດ້ຮັບນາມມະຍົດເປັນສິລະປິນດີເດັ່ນ ຕ້ອງມີມາດຕະຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂດັ່ງນີ້:

1.- ແມ່ນຜູ້ທີ່ມີມາດຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂຄືກັນກັບຂໍ້ 1,2,3 ຂອງມາດຕາ 7 ຂອງດຳລັດສະບັບນີ້.

2.- ແມ່ນຜູ້ທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຂະບວນການວຽກງານສິລະປະວັດທະນະທຳ ແລະປະກອບວິຊາອາຊີບຂອງຕົນ ເປັນເວລາ 10 ປີຂຶ້ນໄປ.

ໝວດທີ V
ອົງການທີ່ມີສິດສະເໜີນາມມະຍົດ

<u>ມາດຕາ 9</u>: ອົງການສະເໜີນາມມະຍົດ.

1.- ກະຊວງຖະແຫລ່ງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ ເປັນຜູ້ຄົ້ນຄ້ວາພິຈາລະນາ ແລະ ສະເໜີສິລະປິນຜູ້ມີມາດຕະຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂໂດຍການຄັດເລືອກມາຈາກຜູ້ຕາງໜ້າຄະນະບໍລິຫານງານ ສາຂາອາຊີບສິລະປະວັດທະນະທຳຕ່າງໆ ຕໍ່ຂັ້ນເທິງເພື່ອພິຈາລະນາຕົກລົງ.

2.- ພະແນກຖະແຫລ່ງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຜູ້ຄົ້ນຄ້ວາ, ພິຈາລະນາ ແລະ ນຳສະເໜີສິລະປິນຜູ້ທີ່ມີມາດຕະຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂຕາມການສະເໜີຂອງສະມາຄົມ ແລະ ໜ່ວຍງານຕ່າງໆ ພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ຕໍ່ກະຊວງຖະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ.

ໝວດທີ VI
ນະໂຍບາຍຕໍ່ສິລະປິນ ທີ່ໄດ້ຮັບນາມມະຍົດ

<u>ມາດຕາ 10</u>: ຜົນປະໂຫຍດຂອງສິລະປິນທີ່ໄດ້ຮັບນາມມະຍົດ.

ສິລະປິນທີ່ໄດ້ຮັບນາມມະຍົດ ຈະໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍ ດັ່ງນີ້:

1.- ໄດ້ຮັບໃບຢັ້ງຢືນ ແລະ ຫລຽນກາ;

2.- ສິລະປິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ສິລະປິນດີເດັ່ນ, ໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາເລື່ອນຊັ້ນ, ຂັ້ນເງິນເດືອນ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ຊຶ່ງຈະມີລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ໝວດທີ VII
ມາດຕະການຕໍ່ສິລະປິນ

<u>ມາດຕາ 11</u>: ການຖອນນາມມະຍົດສິລະປິນ.

ສິລະປິນທີ່ໄດ້ຮັບນາມມະຍົດ ຫາກມີການກະທຳ ທີ່ເສື່ອມເສັຽກຽດສັກສີ, ມີການປະພຶດທີ່ຜິດກົດໝາຍຢ່າງຮ້າຍແຮງ ແລະ ຖືກຕັດອິດສະລະພາບ ຈະໄດ້ຄົ້ນຄ້ວາພິຈາລະນາ ແລະ ສະເໜີຕໍ່ຂັ້ນເທິງເພື່ອຕົກລົງຖອນນາມມະຍົດດັ່ງກ່າວ.

ໝວດທີ VIII
ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 12: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ມອບໃຫ້ກະຊວງຖະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ ອອກລະບຽບການ ລະອຽດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດຳລັດສະບັບນີ້. ທຸກອົງການຈັດຕັ້ງຂອງພັກ, ລັດ, ມະຫາຊົນ ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນຈົ່ງຮັບຮູ້ ແລະ ໃຫ້ການຮ່ວມມືໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດຳລັດສະບັບນີ້ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ ແລະ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນເປັນຢ່າງດີ.

ມາດຕາ 13: ຜົນສັກສິດ.

ດຳລັດສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ມື້ລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ